

После САД, Јапана и Немачке, рецесија притегла и Велику Британију. – Светски економски форум упозорава из Давоса да садашња незапамћена глобална криза захтева хитне промене „институција, система и начина мишљења”

Холивудска дива Шерон Стоун овог месеца неће свраћати у Давос, легендарни певач Боно има такође преча посла од учешћа на Светском економском форуму који се крајем јануара већ 39 година традиционално одржава у том ексклузивном швајцарском ски-центру. Сјај, помпа и баснословне журке избрисани су из сценарија овогодишњег Светског економског форума који ће од 28. јануара до 1. фебруара детаљно разматрати текућу глобалну економску кризу. Више од 2500 учесника из 96 земаља, међу којима су кинески премијер Вен Ђијабао, руски премијер Владимир Путин, шеф британске владе Гордон Браун и многе друге угледне званице, усредсредиће пажњу на највећу економску кризу после Другог светског рата: суочавање са кошмаром ипак неће бити довољно. Клаус Шваб, оснивач и председник Светског економског форума, сматра да је реч о кризи без преседана. „Звонећи на узбуну, криза захтева хитну промену глобалних институција, система и начина размишљања”, пренео је јуче Швабову изјаву „Глас Америке” из Женева.

Британски премијер Гордон Браун, један од сигурних говорника на трибини у Давосу (60 одсто учесника су лидери глобалног бизниса), стићи ће у Швајцарску са горком дијагнозом. Уједињено Краљевство ушло је и званично у рецесију „какве никад до сада није било на Острву”, рекао је јуче Браун. Први пут од 1991. године, економија Велике Британије откликала је у рецесију, након што је друго тромесечје заредом забележила драстичан пад бруто друштвеног производа – саопштио је државни статистички завод. У четвртом кварталу 2008. године британска привреда забележила је пад од 1,5 одсто (аналитичари су очекивали 1,2 одсто) у односу на БДП који је у трећем кварталу смањен за 0,6 одсто – највећи пад од средине 1980. године, када је Великом Британијом управљала премијерка Маргарет Тачер. Драстичан пад британске производње (изузев пољопривреде) прати истовремено алармантни скок незапослености (1,9 милиона људи остало је лане без посла, до почетка 2010. године чак три милиона Британаца могло би добити отказ), историјски пад вредности фунте и галопирајући одлив страних инвестиција. Британска фунта срозала се, наиме, ове седмице на најнижи курсни ниво према америчком долару у последње 23 године. Једна фунта вредела је јуче само 1,35 америчких долара након што је Браунова влада додатно национализовала, односно повећала своје учешће у акцијама Ројал бенк ов Скотланд са садашњих 58 одсто на читавих 70 одсто.

Вођа острвских конзервативаца Дејвид Камерун упозорио је јуче нацију да ће Велика

Британија вероватно ускоро морати да се обрати Међународном монетарном фонду за новчану помоћ. Премијер Браун одбацио је Камерунову прогнозу као „бесмислене тлапње”. Велика Британија има низак национални дуг, ниску инфлацију, плате су под контролом, додао је Браун, чији је рејтинг међу бирачима већ недељама иза Камеруновог. На вест да је Велика Британија склизнула у рецесију, упркос баснословном упумпавању новца у британски банкарски систем (спомиње се сума од укупно више од 200 милијарди фунти, од избијања кризе), европске берзе су забележиле нови оштар пад вредности акција.

„Влада Велике Британије бориће се свим средствима која има на располагању да заустави рецесију”, најавио је јуче Браун. Британски премијер истовремено није пропустио да упозори да је реч о рецесији – какве до сада није било у историји Острва. Покушавајући да заустави плиму неповерења у способности и могућности британског естаблишмента да обузда најгору економску кризу после Другог светског рата, Браун се јуче преко Би-Би-Сија обратио нацији.

„Свака рецесија у последњих 60 година историје Велике Британије била је последица инфлације изазване поремећајима на домаћем тржишту. Овог пута, реч је о потпуно другом сценарију: рецесија је резултат кризе глобалног банкарског система. Америка је већ у рецесији. Немачка је већ неко време у рецесији. Еврозону је такође захватила рецесија. Окидач рецесије је глобална финансијска криза изазвана неодговорним позајмљивањем новца. Велика Британија сматра да је у овом тренутку неопходна заједничка међународна акција”, упозорио је Гордон Браун.

Координате будуће међународне акције за обуздавање глобалне економске кризе биће цртане већ следеће седмице на Светском економском форуму у Давосу. Није чудо што ће у швајцарским Алпима кинески премијер Вен Ђијабао бити један од главних говорника.

„Осетно посустајање кинеске привреде у 2009. години могло би имати разорне последице по остатак света. Кина је већ неко време један од главних покретача глобалне привредне размене, један од водећих кредитора САД. Тренд америчког дефицита могао би умногоме бити одређен флукуацијом кинеске привреде. У тренутку неизвесног правца глобалне привреде, Светски економски форум упозорава државе и владе да добро размисле о висини краткорочних позајмица којима покушавају да оживе посусталу привреду. Обимно позајмљивање данас могло би се на дуге стазе вратити као бумеранг, кроз енормне буџетске дефиците низа економија, на пример Аустралије, Велике Британије, Француске и САД...”, наводи Светски економски форум у недавно

објављеном годишњем извештају.

Први пут после Другог светског рата, мишљење Кине о глобалном економском поретку могло би бити судбоносно по свет.

(Политика)